

GEREKÇE

7146 sayılı Yasa'nın 4. Madde gerekçesinde de belirtildiği üzere "Tabip ve diş hekim emeklilerinin emekli aylıkları, aldıkları eğitimlerle ve yürüttükleri hizmetle orantılı olmaktan çok uzaktır ve eşdeğerlerinin çok gerisindedir. Örneğin, öğretim üyesi, hâkim, subay gibi meslek mensuplarının emekli aylıklarının yaklaşık yarısı kadar emekli aylığı almaktadırlar."

İster kamu kurumlarından isterse özel sağlık kurum ve kuruluşlarından emekli olsunlar, hekimlerin esas emekli maaşları son derece düşüktür. 5434 sayılı Yasa veya 5510 sayılı Yasanın 4/c maddesi kapsamında emekli olanların ve ayrıca 4/a ve 4/b maddeleri kapsamında ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa tabi emekli olan hekimlerin aylıklarının artırılması için düzenleme önerilmektedir.

Öte yandan 7146 sayılı Yasa ile 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nda yapılan değişikle 5434 sayılı Kanununa göre tabip veya diş tabibi kadro ve pozisyonları esas alınarak emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanmış olanlara belirli koşullarda emekli aylıklarına ilave ödeme yapılacağına dair düzenleme yapılmış olmakla birlikte bu ilave ödeme de günümüz koşullarında yetersiz kalmaktadır. İlave ücretin yükseltilmesi amacıyla düzenleme önerilmektedir.

Ayrıca bu düzenleme ile sadece 5434 sayılı Yasa kapsamındaki kamu görevlileri için hak yaratmıştır. 16.06.2022 tarihli 7411 sayılı Kanun ile aynı hükümlerin 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 2008 yılından itibaren bu Yasanın 4/c maddesine tabi olarak kamu idarelerinde görev yapanlar hakkında da uygulanacağı düzenlenmiştir. Ancak konuya ilişkin iki kez düzenleme yapıldığı halde, hizmet akdi ile işveren tarafından çalıştırılarak ve hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışarak emekli olanlar bu haktan yararlandırılmamıştır. 5510 sayılı Yasanın 4/a ve 4/b maddesine tabi olanların aylıkları çarpıcı biçimde çok daha düşük ve çok önemli bir bölümü 17.442,00 TL olduğu belirtilen açlık sınırının da altındadır. Örneğin 4/a kapsamında emekli bir uzman hekimin aylık kazancı 11.600,00 TL, bir başkasının 12.225,00 TL, pratisyen bir hekimin aylık kazancı 16.246,00 TL, 4/b kapsamında emekli bir diş hekiminin aylık kazancı 10.085,00 TL, bir başkasının 10.300,00 TL olarak tespit edilmiştir. Hekim ve diş hekimlerinin aldıkları eğitimin niteliği, çalışma koşullarının zorluğu, üstlendikleri sorumluluğun ağırlığı, sundukları hizmetin nerede ve nasıl sunulursa sunulsun kamu hizmeti niteliğinde olduğu hususları birlikte değerlendirildiğinde, insanca yaşamaya elverişli gelire kavuşabilmeleri yolunda atılacak adımlardan birisi olarak hizmet akdi ile işveren tarafından çalıştırılarak ve hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışarak gerek 5510 sayılı Yasa öncesinde gerekse sonrasında emekli olanların da emekli aylıklarına ilave ödeme yapılması gerektiği düşünülerek buna ilişkin düzenleme önerilmektedir.

Emekli maaşlarının en iyi halde dahi yoksulluk sınırının altında kalmasına bağlı olarak hekimler ve diş hekimleri, emeklilik sonrasında aldıkları aylık ile ailelerinin geçimini ve başta çocuklarının eğitim-öğretim ihtiyaçları olmak üzere temel ihtiyaçlarını karşılayamadıkları için

emeklilik sonrasında da çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Bunun yanı sıra, bilgi birikimi ve deneyimi ile halen topluma faydalı olabileceği düşüncesiyle de mesleğini emeklilik sonrasında icra etmeye devam edebilmektedirler. Bu gruptaki hekimlere ek ödeme verilmemesinin haklı bir tarafı yoktur. Zira bu ödeme, hekim ve dış hekimlerinin emeklilik öncesindeki çalışmalarının karşılığı olmak üzere verilmektedir. Sağlık Bakanlığı tarafından her işleminin gerekçesi olarak “hekim eksikliği olduğu ve bu açığın bir an önce kapatılması gerektiği”nin ortaya koyulduğu da gözetildiğinde, hekimleri emeklilik sonrasında çalışma düşüncesinden uzaklaştıran ek ödemenin verilmemesi uygulamasının kamu yararına olmadığı da açıktır. Emeklilik sonrası çalışan ve çalışmayan hekimin elde ettiği gelir arasında büyük fark vardır. Örnek bordroların incelenmesinden Ek Madde 84’e göre ilave ödeme alan emekli bir uzman hekim 22.024 TL maaş ve 27.421 TL ilave ödeme olmak üzere toplam 49.353 TL ödeme almakta iken çalışmaya devam eden bir hekimin eline geçen 21.798 TL maaş ve 6.346 TL ek ödeme olmak üzere 28.122 TL olduğu görülmüştür. Bu nedenle ilave ödemenin emeklilik sonrası çalışanlara yapılmayacağına dair düzenlemenin madde metninden çıkartılması teklif edilmektedir.

Yine mevcut düzenleme, çok daha düşük tutarda makam tazminatı alması dolayısıyla ilave ödeme verilmeyen hekimler yönünden de hakkaniyete aykırı olup bu gruptaki hekimlerin mağduriyetine yol açmaktadır. Bu nedenle mağduriyetlerini ortadan kaldıracak şekilde düzenleme yapılması önerilmektedir.

TASLAK MADDE

MADDE 1-

657 Sayılı Yasanın HİZMET SINIFLARI İTİBARIYLA UNVAN VEYA AYLIK ALINAN DERECELERE GÖRE EK GÖSTERGELER’i düzenleyen I Sayılı Cetvel’in “III- Sağlık Hizmetleri Sınıfı bölümü aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

III- SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFI	Derece	Ek gösterge
a) Uzman Tabip, Tabip, Dış Hekimi, Uzman Veteriner Hekim, Veteriner Hekim, Eczacı, Biyolog, Tıpta Uzmanlık Tüzüğünde belirtilen dallarda uzmanlık belgesi alanlar veya bu dallarda uzmanlık unvanını doktora aşaması ile kazanmış bulunanlar	1	7600
	2	7200
	3	6400
	4	5400
	5	4600
	6	4200
	7	3600
	8	2900

MADDE 2 – 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu’nun Ek Madde 84’ün 1. Fıkrasında yer alan “olup, aylıklarıyla birlikte makam tazminatı ödenmesine hak kazanamamış” ibaresi madde metninden çıkartılmıştır.

MADDE 3 – 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun Ek Madde 84'ün 1. Fıkrasında yer alan “uzman olanlara” ibaresinden sonra gelen “26.000” ibaresi madde metninden çıkartılarak yerine “(40.000)”, “uzman olmayanlara” ibaresinden sonra gelen “20.000” ibaresi madde metninden çıkartılarak yerine “(33.000)” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 4 – 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun Ek Madde 84'ün 5. fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5 – 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun Ek Madde 84'ün 7. Fıkrasındaki “Yukarıdaki hükümler” ibaresinden sonra gelmek üzere “506 sayılı Kanun, 1479 sayılı Kanun,” ibaresi ve ayrıca “5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının” ibaresinden sonra gelmek üzere “(a), (b) ve” ibaresi eklenmiştir.

Böylece Ek Madde 84 metninin şu şekilde olması öngörülmektedir:

Maddenin eski hali	Maddenin teklif edilen hali
<p>Bu Kanuna göre tabip veya dış tabibi kadro ve pozisyonları esas alınarak emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanmış ~~olup, aylıklarıyla birlikte makam tazminatı ödenmesine hak kazanmamış~~ olan tabip ve dış tabiplerinden ilgili mevzuatına göre uzman olanlara ~~(26.000)~~ gösterge rakamının, uzman olmayanlara ~~(20.000)~~ gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda her ay emekli aylıklarıyla birlikte ilave ödeme yapılır.</p> <p>Birinci fıkra kapsamında yapılacak ödeme, ölenlerin mülga 67 nci maddede belirtilen aylığa müstahak dul ve yetimlerine mülga 68 inci maddede belirtilen oranlar üzerinden ödenir.</p> <p>Bu madde kapsamında yapılacak ilave ödeme tutarları, ödemeyi izleyen iki ay içinde faturası karşılığında Hazine'den tahsil edilir.</p> <p>Bu madde uyarınca verilecek ilave ödeme, 5454 sayılı Kanunun 1 inci maddesi uyarınca yapılacak ek ödemenin matrahına dâhil edilmez.</p> <p>~~Bu madde kapsamında ilave ödemeden yararlanacaklardan, sosyal güvenlik destek primi ödemek suretiyle çalışanlar dâhil herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tabi olarak çalışanların ilave ödemeleri, çalışmaya başladıkları tarihi takip eden ay başından itibaren kesilir. Bu ödemeden yararlanma şartlarını kaybedenler en geç bir ay içinde durumu Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmekle yükümlüdürler. Zamanında bildirimde bulunmayanlara yapılan ödemeler kanuni faiziyle birlikte geri alınır. Bu fıkra uyarınca ilave ödemeleri kesilenlerin, çalışmalarının sona erdiği tarih yazılı istek tarihi kabul edilerek ilave ödemeleri, çalışmalarının sona erdiği tarihi takip eden ay başından itibaren yeniden ödenmeye başlanır.~~</p> <p>Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönem için geçmişe dönük herhangi bir ödeme</p>	<p>Bu Kanuna göre tabip veya dış tabibi kadro ve pozisyonları esas alınarak emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanmış olan tabip ve dış tabiplerinden ilgili mevzuatına göre uzman olanlara (40.000) gösterge rakamının, uzman olmayanlara (33.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda her ay emekli aylıklarıyla birlikte ilave ödeme yapılır.</p> <p>Birinci fıkra kapsamında yapılacak ödeme, ölenlerin mülga 67 nci maddede belirtilen aylığa müstahak dul ve yetimlerine mülga 68 inci maddede belirtilen oranlar üzerinden ödenir.</p> <p>Bu madde kapsamında yapılacak ilave ödeme tutarları, ödemeyi izleyen iki ay içinde faturası karşılığında Hazine'den tahsil edilir.</p> <p>Bu madde uyarınca verilecek ilave ödeme, 5454 sayılı Kanunun 1 inci maddesi uyarınca yapılacak ek ödemenin matrahına dâhil edilmez.</p> <p>Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönem için geçmişe dönük herhangi bir ödeme yapılmaz.</p> <p>(Ek fıkra: 16/6/2022-7411/2 md.) Yukarıdaki hükümler 506 sayılı Kanun, 1479 sayılı Kanun, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bendi kapsamındaki sigortalılar ile hak sahipleri hakkında ilgisine göre uygulanır.</p>

yapılmaz.

(Ek fıkra: 16/6/2022-7411/2 md.) Yukarıdaki hükümler 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar ile hak sahipleri hakkında ilgisine göre uygulanır.